

29. BÖLÜM

BELEDİYE OTOBÜSLERİNİN KARABÜK SEFERLERİ

- **MINİBÜŞÇÜLER DİRENİŞTE**
- **BELEDİYE OTOBÜSLERİ KARABÜK'E
SEFER YAPMAK ZORUNDA**
- **MINİBÜS ŞOFÖRLERİNİN, BELEDİYE
BAŞKANININ EVİ ÖNÜNDEKİ TAŞKINLIKLARI**

29. BÖLÜM

BELEDİYE OTOBÜSLERİNİN KARABÜK SEFERLERİ

Safranbolu Karabük arasında ulaşım çok önceleri otobüslerle sağlanırken, daha sonra otobüslerin yerini minibüsler almış, Çarşı'dan ve Bağlar Arslanlar'dan ayrı ayrı kalkan ve Karabük'ten de Bağlar'a ve Çarşı'ya ayrı ayrı düzenlenen minibüs seferleriyle, Safranbolu'da oturanların Karabük'le ilişkileri devam ettirilmiştir.

Safranbolu'nun Çarşı olarak adlandırılan kesimi, eskiden “Şehir” olarak bilinirken, Karabük'teki Safranbolu minibüs durağında görevli değnekçilerin, şehir'e gidecek minibüslere yolcu toplayabilmek için “çarşı, çarşı” diye seslenmeleri sonucunda, “Şehir” adının “Çarşı”ya dönüşmesine yol açılmıştır. Son birkaç yıldan beri ise, “Çarşı” yerine, bu kez “Eski çarşı” denilmesi çok yaygınlaşmıştır.

Bu konuda Safranbolu'nun sadece somut mirasına değil, soyut mirasına da sahip çıkıyoruz diyen yetkililerin sessizliği dikkat çekicidir.

• MINİBÜŞÇÜLER DİRENİŞTE

Bağlar ile Karabük arasında yolcu taşıyan minibüslerin, kalkış durağının Bağlar'da Arslanlar olması ve dönüşte de yolcularını yine Arslanlar'da bırakması hep yakınma konusu olurdu. Oysa, Arslanlar, Bağlar'ın merkezi değil, bir uç noktasıydı. Bağlar'ın merkezi Köyiçi kabul edilirdi. Arslanlar-Kavaklar-Köyiçi yolu genişletildikten, yol düzgün bir konuma getirildikten ve Köyiçi'nde de Kurtuluş Meydanı adı verilen alan açıldıktan sonra, minibüsçülere 1975 yılında Bağlar'da yolcularını Köyiçi'ne bırakmaları ve oradan Karabük yolcularını almalarını bildirildi; kabul etmediler.

Bağlar'da oturanlara kolaylık sağlamak amacıyla, Belediye olarak sabah ve akşam Köyiçi'nden Karabük'e otobüs seferleri düzenleyince minibüsçüler direnişe geçtiler. Gündüzleri Karabük'e sefer yapmayıp, arabalarını kenara çektiler. Direnişin başladığı gün Karabük'te işi olup da araç bulamayanların Belediye'ye olan haksız tepkilerini hiç unutamam. Sürekli telefon ediliyor, minibüslerin Karabük seferlerini durdurmuşuz sanılıyordu; oysa Belediyenin böyle bir yetkisi yoktu.

Minibüsçüler kendi iradeleriyle direnişe başladıklarına göre, halkın tepkisi Belediyeye değil, onlara yönelik olmalıydı. Her telefon edene bunları anlatmaktan bunaldığım bir sırada, Ceza Yargıçısı Hasan Fehmi ÖZSAN telefon etti; kızının Karabük'ten kalkan Güven Otobüsüyle Ankara'ya

gideceğini, vasıta bulamadığını bildirerek, beni suçlamaya başladı; verdiğim yanıtlardan hoşnut olmayınca da, “beni de mi azarlamaya kalkıyorsun” biçimindeki sözleriyle tartışmayı uzattı.

Direnış gibi yasa dışı bir olayın karşısında öncelikle bir hukuk adamının yer alması beklenirken, o bile duyarsız olabiliyordu. Halk yararına her yeniliğin, önce halka rağmen gerçekleştirilmesi için savaő verildiği ve halk için giriőilen her atılıma, halkın önce karőı çıkıp, sonra benimsediği söylenirdi; bu olayda da öyle oldu.

Minibőler Belediyenin kararlı olduğunu görünce, direniş bir günden fazla srdremediler. Minibőler Kooperatifinin yetkilileri geldiler, Bağlar yolcularını, Kavaklar yoluyla Kyici’ne kadar götürmeyi, bu yol güzergahında ve Kyici’nde bekleyen Karabük yolcularını da alıp Arslanlar’da sıradaki arkadaőlarının arabasına taőımayı kabul ettiler. Böylece Kavaklar, Eriklik, Harmanlar ve Deđirmenbaőı gibi semtlerde oturanlara büyük kolaylık ve rahatlık sağlanmış oldu.

• BELEDİYE OTOBÜSLERİ KARABÜK’E SEFER YAPMAK ZORUNDA

Karabük-Safranbolu ulaőımında bir önemli sorun da, gece Karabük’ten Safranbolu’ya dönüşte yaőanıyordu. Özellikle İl merkezi Zonguldak’a gidip, posta treninden gece 23.00 dolaylarında Karabük’ten inenler, Safranbolu’ya gelmekte büyük güçlük çekiyorlardı. Minibüs Őofrleri ortalık karardıktan sonra genelde çalıőmıyorlar, evlerine çekiliyorlardı. Bu konu birkaç kez Minibsler Kooperatifi yetkilileriyle konuőuldu; minibüslerin gece nöbetleőe hizmet sunmaları hususunda görüő birliğine varılsa da, uygulamada olumlu bir sonuç alınamadı.

Belediye Başkanı Kızıltan Ulukavak’ın yeni bir hizmeti..

Safranbolu - Karabük arasında gece otobüsü seferleri baőlatıldı..

Safranbolu Belediyesinin Karabük’e geceleri düzenlediği otobüs seferleri 16 Ocak Pazartesi geesinden itibaren baőlamıőtır. Her gece yalnız gidiő-dönüş olarak programlanan otobüs seferi çarőıdaki duraktan baőlamakta, saat 22,00 de kalkan otobüs, 22,15 de Bağlar’dan dolaşarak Misakimilli’ye inip Karabük’e gütmektedir. Aynı otobüs gece saat 22,45 de Karabük’te Belediye sarayı karşısındaki duraktan hareketle Safranbolu’ya dönmektedir.

Belediye Başkanı Kızıltan Ulukavak’ın komőu İlçe Belediye Başkanı Sabahattin Oral’la diyalog kurarak başlattığı önemli sosyal hizmet iki İlçe halkı tarafından da büyük takdirle karőılanmıőtır.

Kızıltan Ulukavak
— Hizmette baőarının simgesi —

Bunun üzerine, geceleri saat 22.00'de Çarşı'dan kalkan otobüsün Bağlar'ı dolaşarak Karabük'e gitmesi ve Karabük'te Belediye karşısındaki duraktan da Safranbolu'ya dönmek üzere hareket etmesi kararlaştırıldı. Karabük Belediye Başkanı Sabahattin ORAL, Karabük'te duraklarını kullanma konusunda anlayış gösterdi ve uygulamaya 16 Ocak 1978 akşamı başlandı. Halk çok memnun kaldı.

Ancak, her sabah işyerlerine giden Safranbolulu Karabük esnafı ile Karabük'teki okullara devam eden öğrencilerden gelen yoğun talep üzerine, sabahları Karabük'e bir sefer daha kondu. Daha sonra Belediye işçilerinin grevi, 17 Temmuz 1979'da sona erince, 23 Temmuz'daki Belediye Meclisi'nin olağanüstü toplantısında, Karabük'e olan otobüs seferlerinin günde 5' e çıkartılması ve yolcu ücretinin de 10 lira olması kararlaştırıldı. Beklendiği gibi bu karar minibüsçülerin yoğun tepkisine neden oldu.

Akaryakıt sıkıntısının had safhada olduğu bir dönemde, kitle taşımacılığının 10-12 kişilik küçük araçlarla değil, toplu taşıma araçlarıyla yapılması en doğru yoldu. Safranbolu-Karabük arasında gereğinden çok sayıda minibüs çalışıyordu; birleşerek büyük otobüslerle sefer düzenlemeleri önerisi dikkate alınmıyor, her şoför küçük de olsa, benim de aracım olsun istiyor, fazla akaryakıt kullanımı ve yolcu taşıma ücretlerinin sürekli artması konusunda duyarlı olmuyorlardı.

Ayrıca, Karabük dolmuşları Kıranköy'de inen yolcularının yerine, hem Çarşı ve hem de Bağlar istikametinde şehir içi yolcusunu da alıyorlardı. Oysa şehir içi yolcu taşımacılığı, 1580 sayılı Belediyeler Kanunu uyarınca Belediyelerin tekelindeydi; özel taşıtların şehir içinde yolcu taşımaları Belediye'den belirli bir harç karşılığı ruhsat almalarıyla mümkün olabilirdi. Karabük'e dolmuş seferi yapan minibüsçüler ise, şehir içi yolcusunu taşımaktan vazgeçmiyorlar; harç ödeyip ruhsat almağa da yanaşmıyorlardı.

• **MINİBÜS ŞOFÖRLERİNİN, BELEDİYE BAŞKANININ EVİ ÖNÜNDEKİ TAŞKINLIKLARI**

Belediye Meclisi'nin Şubat/1980'deki olağan toplantısında, yoğun talep üzerine, Karabük'e günde 5 kez yapılan otobüs seferlerinin 7'ye çıkartılmasına karar verildi. Ancak, yeni uygulama olarak günde fazladan iki sefer yapılması büyük olaylara neden oldu.

Minibüsçüler 28 Şubat 1980 günü direnişe geçtiler, araçlarını çalıştırmadılar, halkın tepkisini beklediler. Ancak halk tarifesi düzenli ve rahat bir yolculuk yaparak Belediye otobüsleriyle Karabük'e gitmekten çok hoşnuttu. Belediye otobüsleri de direniş devam ettikçe, Karabük'e sürekli sefer yaptı. Direnişteki minibüs şoförleri Kıranköy'de gece gündüz lastik yakıyorlar,

Belediye şoförlerini korkutuyorlardı. Bu yüzden Belediye otobüsleri Karabük'e güvenlik güçleriyle birlikte gidip dönmek zorunda kaldılar.

Direnişin ilk günü, gece yarısı çok sayıda minibüs şoförü, taşıtlarıyla birlikte oturduğum Mithatpaşa Sitesi'ne geldiler, silahlar atıldı, sürekli kornalar çalındı. Sitenin içinde sarı renkli Anadol marka arabamı aradılar, arabam başka yerde saklıydı. Şehrin her tarafından duyulan, ayyuka çıkan gürültü, patırdı ve silah sesleri üzerine, aynı Sitede oturan üst rütbeli bir emniyet görevlisinin tepki göstermesini bekledim, hiç oralı olmadı.

Emniyet Amirliğini aradım, telefona çıkan polis, *“ben burada yalnızım, burayı bırakarak, gidip hiçbir olaya müdahale edemem”* dedi. Bana küfürler ediliyor, tehditler savruluyordu, evimi basacaklarından korkmadım desem yalan olur. Sanırım, benim hangi blok, hangi dairede oturduğumu belirleyememişlerdi; hepsinin sarhoş olduğu anlaşılıyordu. Tabancamı elime aldım, namluya mermiyi sürdüm, şarjördekilerden geri kalan mermileri pijamamın cebine doldurdum, kapımı kırıp içeri girerlerse ayaklarına ateş ederim diye düşünüyordum.

Nümayiş 15-20 dakika devam ettikten sonra, ayrıldılar. Ertesi günler Belediye otobüs seferlerinin durdurulması için uğraşlarına devam ettiler; sonuç alamayınca direnişi bıraktılar.

Bu olaydan üç ay sonra Belediye Meclisinin Haziran/1980'deki olağan toplantısı için hazırladığım bir yıllık faaliyet raporunda, Karabük seferlerine ilişkin Meclis kararının yürürlükten kaldırılması amacına yönelik girişimler karşısında Belediye Meclisimizin, hangi siyasal kanada mensup olurlarsa olsunlar tüm üyelerinin gösterdikleri duyarlılık ve dayanışmaya teşekkür ettikten sonra;

“Direnişlere, boykotlara ve tehditlerle birlikte ileri sürülen taleplere rağmen, Meclisimiz üyelerinin aldıkları karardan dönüş yapmayarak, Belediye yönetiminin yanında yer almalarının, halk yararına alınmış kararlara, herkesin saygılı olması gerektiği gerçeğini göstermeğe olanak tanınması açısından büyük yarar sağladığını kaydetmekten geçemiyorum” demiştim.

Bu uygulamayı, çok uzun yıllar Safranbolu'da her kesimden hemşehrimiz hep şükran ve takdirle yadetti. Ancak, Safranbolu Belediyesi, şehir içi otobüs işletmeciliğinden olduğu gibi, 2004 yılında, Karabük'e olan otobüs seferlerinden de çekilmiş bulunuyor. Bir çok il merkezinden bile çok önce, 1940'lı yıllarda başlattığı otobüs işletmeciliğinden Safranbolu Belediyesi'nin 2000'li yıllarda vazgeçmiş olması, toplu taşımacılık ve kamusal hizmet açısından, herhalde tartışma dışı kalmaması gerekli bir konudur.